

Emerytura i sędziowie, możliwości i ograniczenia w Holandii

Lydia Heuveling van Beek*

W Holandii mamy system zabezpieczenia społecznego, który pozwala wszystkim obywatelom przejść na emeryturę w wieku około 67 lat. Oprócz AOW (rodzaj krajowego świadczenia emerytalnego na minimalnym poziomie) większość sędziów ma również prawo do prywatnej emerytury z wynagrodzenia. Oznacza to, że sędziowie mogą przejść na emeryturę w wieku około 67 lat. Wielu z nich to robi.

Sędziowie holenderscy zgodnie z uregulowaniami Konstytucji mają dożywotnią nominację, która jest jednak ograniczona przez prawo do wieku 70 lat (przyjmuje się, iż osiągnięcie tego wieku oznacza, że sędziowie od tego wieku są zbyt starzy lub stają się zbyt ekscentryczni, aby pracować). W związku z zaległościami spowodowanymi przez COVID, ograniczenie to zostało rozciągnięte do 72 lat, ale tylko po to, aby pozbyć się zaległości związanych z COVID, a nie innych istniejących zaległości (rozdzielenie między tymi różnymi zaległościami jest niejasne. COVID zakończył się 2 lata temu, więc większość sądów nie ma już zaległości związanych z COVID).

Nasza Krajowa Organizacja Sądownictwa zdecydowanie poparła ten limit ustawowy, aby wykluczyć możliwość faworyzowania przez władze sądu.

Po przejściu na emeryturę sąd zazwyczaj prosi sędziego o zostanie sędzią honorowym. Oznacza to, że na prośbę sądu może taka osoba wykonywać taką samą pracę jak każdy inny sędzia i masz takie same kompetencje do osiągnięcia wieku 70 lat. Możliwość ta odpowiada zarówno „sędziom emerytom”, jak i sądom. Sędziowie-emeryci, którzy nadal chcą pra-

cować, mogą to robić, a sądy mają dodatkową siłę roboczą na czas stresu i zaległości. Emerytowani sędziowie honorowi otrzymują wynagrodzenie za każdą sprawę (obecnie około 225,- € netto), które jest wypłacane przez sąd z budżetu otrzymywanego od Rady Sądownictwa.

Po osiągnięciu wieku emerytalnego 70 lat nadal istnieją możliwości dla byłych sędziów w systemie administracyjnym. Mogą oni zostać członkami (obowiązkowych) komitetów doradczych, które doradzają organom rządowym w przypadkach, gdy obywatele sprzeciwiają się decyzjom tych organów. Przedmiotem tych opinii doradczych jest treść i jakość decyzji w sprawie tych zastrzeżeń przez dany organ rządowy, zanim obywatel będzie mógł wszcząć sprawę przed sądem administracyjnym. Nie ma limitu wieku dla członkostwa w tych komisjach, a komisje te podlegają prawu administracyjnemu.

Jako „ekspert z doświadczenia” chciałabym przytoczyć moją osobistą historię jako mały przykład.

W wieku 67 lat zdecydowałam się przejść na emeryturę, a dwa sądy (Sąd Pierwszej Instancji w Hadze i Sąd Apelacyjny w Amsterdamie) utrzymały mnie jako sędziego honorowego. Z obydwoma sądami uzgodniłam, ile sesji/spraw rocznie będę prowadziła.

Oprócz tego rozpoczęłam działalność dydaktyczną, zwłaszcza dla EJTN i przez 2 miesiące w roku dla młodych sędziów z Surinamu (Surinam jest byłą kolonią Holandii i nadal ma prawie taki sam system sądowiczy; językiem narodowym tego kraju jest niderlandzki).

Zbliżając się do 70-tki (grudzień tego roku), zostałam członkiem komitetu doradczego w sprawie zasiłków na opiekę nad dziećmi. Komitet ten ma obecnie do rozpatrzenia 40 000 spraw w ciągu najbliższych 2 lat.

Tłumaczenie Tomasz Poślusznny

* Autorka jest emerytowaną sędzią Sądu Pierwszej Instancji w Hadze i Sądu Apelacyjnego w Amsterdamie.

REKLAMA

beckakademia SZKOLENIE ONLINE

Skuteczne zaskarżenie orzeczeń sądowych – orzeczenia i postępowanie

3 marca 2026 r. ■ Prelegent: Grzegorz Karaś

>> ZAPISY I SZCZEGÓŁY: akademia.beck.pl • 81 / 46 13 305 <<